

Rom 7, 4

4: På samme måte, mine brødre, døde også dere bort fra loven ved Kristi legeme, for at dere skal tilhøre en annen - ham som ble oppreist fra de døde, for at vi skal bære frukt for Gud.

I det forholdet han sammenliknet med ovenfor, var det mannen som døde, og hustruen levde videre, fri til å gifte seg med/"tilhøre" en annen. Men når Paulus her går konkret inn på saken, må han si det slik: "Dere døde bort fra loven", for å bli forstått rett. For akkurat det at han sier "dere døde bort fra loven", og ikke: loven døde fra dere, beviser at her taler han om det som skjer i oss ved troen. Ikke om det som skjedde i Kristi død, da han kjøpte oss fri fra lovens forbannelse ([Gal 3: 13](#)), - selv om den forløsningen som da skjedde jo er selve grunnen for den friheten vi får gjennom troen. Som allerede nevnt, er det dette som er selve saken apostelen vil ha fram her; at vi bare ved å "dø fra loven" er fri fra lovpakten og alt som hørte til denne. Paulus sier innledningsvis:

På samme måte, mine brødre, "døde også dere bort fra loven". Av det som er sagt i [v. 1-3](#) følger altså at det er ved å dø eller dødes fra loven, at dere blir fri fra lovpakten. Det skjer ikke gjennom noen innsats fra deres side. Vi skjønner dette er meningen, når vi ser på det som står foran. Der sier Paulus først at loven hersker over mennesket bare "den tiden det lever". Og deretter, at bare ved mannens død settes kvinnen fri fra loven som bandt henne til mannen.

"På samme måte, mine brødre, døde også dere bort fra loven". Hvordan dette foregår, at vi dør fra loven, fatter vi når vi ser på ordene som følger etter: "ved Kristi legeme". Men først vil vi på nytt forsikre oss om at vi vet hvilken lov det er apostelen taler om her. Som tidligere nevnt vil nok de vantro tolke disse ordene bare til å gjelde den loven som var gitt spesielt for jødene. Men apostelen sikter her til den loven alle hans trosbrødre én gang hadde vært fengslet under; moralloven, eller de ti bud. Dette går klart fram av at han i [v. 7](#) uttrykkelig siterer fra ett av budene i den loven han taler om, nemlig: "Du skal ikke begjære". Og ikke bare er det ett av de ti budene, men også det mest åndelige, det som stikker aller dypest i vårt indre menneske. Den levittiske loven derimot inneholder bare "kjødelige forskrifter". Senere sier Paulus at "da budet kom, ble synden vekket opp til liv", at "det gav meg bare død", "slik at synden kunne bli grenseløst syndig ved budet" ([v. 9-13](#)). Da skjønner vi at noe slikt aldri vil komme til å skje gjennom de levittiske forskriftene som ganske lett kunne oppfylles, og gjorde derfor slett ikke at en fariseer ble en synder, men virket det stikk motsatte.

Når apostelen mot slutten av kapitlet sier: "Jeg fryder meg i Guds lov etter det indre menneske", er det da godt nok avklart hvilken lov det er han taler om (se mer om dette under tolkingen av [v. 14](#)). Det er den loven som er like forpliktende for jøder som for hedninger. Den gjerning denne loven krever, i dens videste betydning, er skrevet i alle menneskers hjerter, uansett på hvilken måte det er blitt åpenbart for dem. Enten det er samvittighetens erfaring av hva som er rett og galt, eller det som er skrevet av Guds finger på de to steintavlene. Alle de Paulus her skriver til, hadde før sin omvendelse levd på denne lovens frelsesvei. Men de av dem som var omvendte hedninger, hadde aldri vært under den jødiske seremonialloven. Altså er det bare om moralloven apostelen taler, her og gjennom hele kapitlet.

Men hvis det altså er moralloven det tales om, den som hver dag og stund anklager oss, så står vi jo her overfor en underlig lære. Hvis vi som tror er fri fra denne loven, hva innebærer da denne friheten? Hvordan, og på hvilke områder, er vi fri? Skal lovens bud heller ikke være vår rettesnor? Måtte Gud bevare oss fra å trekke en slik konklusjon! Herren Kristus sier i sin første preken som er

skrevet ned: "Tro ikke at jeg er kommet for å oppheve loven". Gjennom hele prekenen fortsetter han så å gi oss den aller dypeste forklaring av lovens bud. Og i brevene sine til de kristne holder alle apostlene nettopp lovens bud fram som rettesnor for deres liv (se f. eks. [Rom 13: 8-10](#), [Gal 5: 14](#), [Jak 2: 8](#), [1Joh 2: 7 m. fl.](#)).

Nei, som apostelen selv forklarer, så er meningen denne: "Kristus har kjøpt oss fri fra lovens forbannelse" ([Gal 3: 13](#)), Kristus har "befrikk dem som av frykt for døden hadde vært under trelldom hele sitt liv" ([Heb 2: 15](#)). Det er fra "lovens forbannelse", det er fra "frykten for døden" vi er fri. Det er lovens pakt, som frelsesgrunn, vi er befridd fra. Det er den friheten at Gud ikke skal dømme oss etter loven, fordi vi ved troen er forenet med hans Sønn - og på grunn av Sønnens lydighet erklært rettfærdige. Gud skal aldri fordømme oss for alle de fall, overtredelser og synder som ennå henger ved oss, og river og pisker oss mens vi ennå er her på jorden. Han skal bevare oss i en evig nåde.

Det er en slik frihet fra loven vi eier, at som Guds barn står vi ikke lenger under dens retts- og domsomsråde. Der kreves det at vår egen lydighet og oppfyllelse av loven må være fullkommen, hvis vi skal oppnå evig liv. Av naturen er alle mennesker fra fødselen under en slik lovpakt, den Gud opprettet med Adam. Han stod der som slektsoverhode for hele menneskeheten, og levde under Guds ord om at hvis han syndet, skulle han "visselig dø" (som omtalt under kap. 5). Av naturen lever vi alle under denne pakten. Den loven som er skrevet i vår samvittighet bekrefter stadig dette. Denne pakten ble stadfestet på Sinai, og fra den befries vi bare ved at vi blir forenet med Kristus. Han som er den nye pakts grunnlegger og hode. Alle som er i ham, er like så fri fra den første pakten som en kvinne er fra ekteskapet med sin tidligere mann, når han er død og begravet.

Men her kunne noen spørre: Hvis vi er fri fra lovens domsrett - hvor mye kan da lovens bud bety for oss? Hvilken makt har en lov, når de som har overtrådt den ikke skal rammes av den? Svar: I Kristi pakt er det som driver til et liv etter Guds bud, langt sterkere enn lovens trusler. For det første: "Sterk som døden er kjærligheten". Loven har aldri vært i stand til å virke det hele Kristi kirkes historie vitner om at troen og kjærligheten har virket. Les [Heb 11](#), og millioner hellige martyrs historie. "Kristi kjærlighet tvinger oss". I tillegg er storheten i forløsningen, og Den Helliges nærvær, noe som vekker langt sterkere til lydighet, enn alle lovens bud, forbud og trusler. Når Paulus legger stor vekt på å påvirke de troende til lydighet, taler han slik: "Dere ble kjøpt for en høy pris", eller også: "Dere er Guds tempel, og Guds Ånd bor i dere".

Og det slike påminnelser ikke makter å bevirke i oss, det gjør Herren med sin daglige tukt, innvortes og utvortes, slik alle troende erfarer. Slik regjerer Herren Kristus i sine. Han dør det gamle mennesket i oss, uten at han noen gang sier: Dere skal fordømmes i synden, selv om dere lever i troen på meg. Noe slikt hører vi aldri fra Herrens munn. Dødsdommen rammer bare dem som helt og holdent "faller fra. For de korsfester Guds Sønn for seg selv på ny", bare dem som "er under loven". Så lenge vi "blir i Kristus", eier vi en evig nåde. Gud vil nok straffe og forskrekke oss. Men aldri oppheve pakten, aldri fordømme oss. Slik er det å være fri fra loven.

Lovpaktens betingelser var slik: "det menneske som gjør etter dem, skal leve ved dem", eller: "Vil du gå inn til livet, så hold budene", og videre: "Forbannet være den som ikke holder ordene i denne lov og ikke gjør etter dem" ([5Mos 27: 26](#)). Denne pakten krever altså en fullkommen oppfyllelse av budene, for å oppnå evig liv. Og den forkynner forbannelse over den som feiler, om enn bare i ett av budene. Det er denne loven som framstilles her som menneskenes første ektemann. Men denne loven er nå overtrådt. Først har vi alle syndet i Adam. Senere har også hvert enkelt menneske selv syndet. Derfor er vi også alle av naturen under lovens forbannelse. Og denne forbannelses-dom må fullbyrdes over alle mennesker. Enten over hver enkelt av oss, eller fullbyrdes over en ny pakts overhode eller mellommann.

En slik mellommann var Kristus, "født av en kvinne, født under loven, for å kjøpe dem fri som var under loven". Dette ble oppfylt i hans død. "Kristus har kjøpt oss fri fra lovens forbannelse, i det han ble en forbannelse for oss". Hver eneste én som nå er forenet med ham, som et lem på hans legeme, har også del i alt det han har gjort. I hans død har de dødd fra loven. Det er dette Paulus vil ha sagt, når han nå tilføyer:

ved Kristi legeme. For et mørkt og ubegripelig ord for vår forstand! Men lyset går opp for oss, når vi i tro tenker over hva Kristus har gjort i vårt sted. Paulus sier ikke: ved Kristi død, men "ved Kristi legeme". Med dette ene ordet retter han blikket vårt mot alt det som har skjedd, for at vi skulle bli kjøpt fri fra loven: At Guds Sønn ble menneske, hans lydighet og hans død. Vi ser det også gjennom apostelens ord om at Guds Sønn nettopp derfor ble "født av en kvinne" - dvs. fikk et legeme, fordi han både i gjerning og lidelser skulle oppfylle loven og oppleve dens forbannelse. Se [Gal 4: 4](#), [Heb 2: 14](#), [10: 5](#), "et legeme har du forberedt for meg", og [v. 10](#): "- ved ofringen av Jesu Kristi legeme -". Paulus sier også i Ef 2: 14-15 at Kristus "i sitt kjød avskaffet fiendskapet, det vil si: budenes lov som er i forskriftene" ([konf. Kol 2: 14](#)).

Det Paulus spesielt vil ha fram her, er at vår forløsning fra loven ble fullbyrdet "ved at Jesu Kristi legeme ble ofret" da "han hang på et tre". I denne dødsstraffen lå all lovens forbannelse. Dette holder han opp for øynene våre. Derfor nevner han ikke en gang vår tro, men bare selve forløsningen i Kristi død, - selv om han så i [kap. 4: 4-5](#) uttrykkelig sier det som er hele Bibelens budskap, at den som holder seg til gjerninger og ikke tror, får ikke noe av nåde, men står under lovens krav. Men vi ser jo av sammenhengen (spesielt av [v. 5](#), "da vi levde etter kjødet") at her taler han om den frihet fra loven vi nå har mottatt ved troen. Den friheten som også er samvittighetens frihet. Over denne teksten uttaler Luther: "Loven er mannen, samvittigheten er hustruen". Men den friheten vi mottok ved troen er den samme som ble skapt ved Kristi død. For det var da vår forløsning fra loven egentlig skjedde, - selv for den som ikke trodde det, og derfor ble værende i sitt fengsel.

Men når vi tror, da blir vi virkelig fri. Da blir også samvittigheten fri og salig. Men, merk: utelukkende gjennom den forløsning som skjedde i Kristi død! For når en sjel gir opp all sin egen rettferdighet og kamp, da er han tilintetgjort og hjelpeløs. Da hindrer han ikke lenger ordet om at Jesu Kristi legeme ble ofret, men tar imot det. Da brytes lovens trelldomsbånd i samvittigheten. Nå ser han at Kristi død var hans død. Slik blir han frigjort nettopp ved Kristi død. Vårt tekstord betyr derfor at: Dere døde bort fra loven da Kristi legeme døde fra loven. Det har dere nå trodd. Derfor opplever dere friheten også i samvittigheten. Kristi død er deres død.

Det er på denne bakgrunn Guds barn er fullkommen fri fra lovpakten og dens vilkår. De er fri både fra lovens forbannelse og fra dens lønn. Den kan hverken rettferdiggjøre eller fordømme dem. De kan ikke bli rettferdige gjennom loven, fordi de mislyktes i en fullkommen lydighet mot den. Og de kan ikke bli fordømt gjennom den, fordi de ved Kristi død har dødd fra loven. Ved mannens død er en kvinne løst fra ekteskapet med ham. På samme måte er Guds barn, som "er døde bort fra loven", løst fra lovpakten, og lever nå på en helt annen frelsesgrunn. Loven medvirker også selv til at vi i vår samvittighet etter hvert dør bort fra loven. Med sine stadige bud og dommer dukker og utmattes den sjelen, slik at resultatet blir som Paulus sier i [v. 10](#): "det gav meg bare død". Dvs. at du gir opp ethvert håp og anstrengelser på å oppfylle loven i egen kraft.

Men denne utmattingen og overbevisningen du etter hvert får om at du selv ikke makter noe som helst, er ikke nok til å gjøre deg fri fra loven.

Selv om jeg er blitt overbevist om at jeg ikke er i stand til å betale gjelden min, er jeg ikke dermed gjeldfri -! Nei, det jeg skylder må betales! Den eneste utveien er at en annen betaler gjelden for meg. Da først blir jeg rettmessig gjeldfri.

Derfor er det utelukkende "ved Kristi legeme" vi blir virkelig fri fra lovens påkrav. Og det kjenner hver eneste våken sjel, at der ikke er noe som helst annet som kan gi samvittigheten den rette freden, enn en fullkommen oppfyllelse av loven. Men her skal vi samtidig holde klart for oss, at om denne samvittighetens frihet ikke er fullkommen, på grunn av vår svake tro, så er likevel vår frihet fra loven alltid fullkommen innfor Gud. Det vil si at det fremdeles alltid er sikkert at Gud ikke skal dømme oss etter loven, når vi tror på hans Sønn. Gud er fullkommen tilfredsstilt gjennom blodet på hans kors.

Men hva er det nå vi sier? Er det helt sikkert at Gud ikke dømmer de som tror, etter loven? Da er vi jo fullstendig fri fra all synd! En kunne fristes til å spørre: Er det virkelig sant, det apostelen lærer oss her, eller er det hele bare en herlig drøm? Skal Gud aldri dømme meg etter loven? Hvordan er jeg kommet i en slik særstilling? Ja, noe slikt har ganske visst bare skjedd "ved Kristi legeme", gjennom alt det Kristus gjorde, og hans lydighet og lidelse. Hvor full av synd jeg enn måtte se meg selv, så kan jeg ikke annet enn tro det som er hele Skriftens store hovedlære, fra det første løftet på syndefallets dag og til Kristi rop på korset: "Det er fullbrakt!"

Dette er Skriftens hovedlære i alle profetiske forutsigelser, og gjennom alle de levittiske ofringene: En stedfortreder skulle oppfylle loven i vårt sted, ta inn over seg og lide gjennom hele lovens forbannelse. Bare på dette grunnlag er det Guds alvorlige mening at vi skal være fri fra alle lovens bud og dommer. Ja, så fri som om ingen lov var gitt på denne jord. Hvordan skulle vi, på jorden eller i evigheten, kunne prise Gud nok for slik en nåde og gave?

For at dere skal tilhøre en annen - ham som ble oppreist fra de døde. En kristen sjel er altså død bort fra loven, som var dens (brudens) første mann. Vi har fått del i Kristi død. Da er vi samtidig på rett måte forenet med ham og har fått del i hans oppstandelse. Kristus er nå vår (brudens) lovlige/rette ektemann, iflg. apostelens sammenlikning med forholdet i ekteskapet. Så nå er det ikke noe galt i at bruden regner seg for fri fra pakten med sin forrige mann (loven), og dens betingelser. For den pakten er nå oppløst gjennom døden. Den som tror får ofte disse pilene skutt mot hjertet sitt: Er det riktig, er det helt sikkert, at jeg kan være fri fra lovens bud og dommer? Kan jeg leve og tro på dette? Her sier altså Paulus i vår tekst, at vi skal få være helt trygge på dette. Likeså sikkert som kvinnen har frihet til å gifte seg med en annen mann, etter at den første er død. For gjennom en død er vi på samme måte lovmessig befridd fra den første pakten med alle dens bud og dommer.

De som tror er flyttet over fra Adams pakt, eller lovpakten, og over i Kristi pakt, eller nådepakten. Kristus er menighetens hode og ektemann. Og dette bildet er det som svært ofte er brukt i Skriften om forholdet mellom Kristus og de som tror. Det tales om "bruden" og "brudgommen", "mannen og hustruen". På samme måte som Adam skulle få en kvinne som var skapt av hans ribben, så skulle også Kristus få en brud som var skapt "ved Kristi legeme". I Salomos høysang og i den førtifemte Salme synges det om bruden og brudgommen. Men det tales også ofte om denne "brudgommen" i Det nye testamente. Der framstilles menigheten som "bruden", og som "Lammets hustru". I Ef 5 taler Paulus om "mannen" og "hustruen". Der sier han til slutt: "Dette er en stor hemmelighet; jeg taler her om Kristus og menigheten".

Men vi skal likevel holde klart for oss at selv om de som tror, på grunn av at de er rett forenet med Kristus, ikke mer er under loven når det gjelder dens vei til frelse, så er vi, som apostelen sier: "icke utan Guds lag, men ero Kristi lag undergivna" (en bedre gjengivelse av 1Kor 9: 21 enn våre norske oversettelser). Glade og lykkelige over hans kjærlighet, mottar de som tror likesom loven av Guds hånd. Nå har de "sin lyst i Herrens lov", og sier av hjertet: "Hans bud er ikke tunge", "hans åk er gagnlig, og hans byrde er lett". Men dette kan de bare synges når den tyngste byrden; syndens og forbannelsens byrde er tatt vekk. Når Luther fikk se forskjellen mellom loven som en pakt, og loven

som en rettesnor for livet, gav det ham en slik indre lettelse og fryd at han "følte han gikk på Paradisets gater". Tenk, når jeg vet at på tross av alle de synder, feil og mangler som ennå tynger meg, så har jeg likevel en evig nåde og frihet fra lovens krav og dom - hvor glade blir vi ikke da i hans bud!

for at vi skal bære frukt for Gud. Her møter vi igjen det fornuften dømmet som det veldige kjetteriet. I en tale over Gal 2: 19 sier Luther at "om fornuften fikk dømme, så har det ikke gått noen verre kjetter på jord, enn den hellige Paulus, som lærer at vi må være døde fra loven, for å kunne bære frukt for Gud". Hele verden mener jo det stikk motsatte; at en må være sterkt bundet til loven, for å kunne bære frukt for Gud, og gjøre virkelig gode gjerninger. De mener frihet fra loven vil ødelegge alt som heter helliggjørelse. Men her ser vi at Paulus lærer det motsatte. Han sier at først når vi er døde fra loven, kan vi bære frukt for Gud. Det samme lærte han under kap. 6: 14, at nettopp derfor skulle ikke synd få herske over oss, fordi vi "er ikke under lov, men under nåde". Dette er et særdeles viktig punkt i læren. Alle kristne, spesielt de unge og uerfarne, bør legge vel merke til dette; at så usannsynlig det enn er for fornuften, så er det helt nødvendig for en sann helliggjørelse at vi er frigjort fra loven. I vår samvittighet må vi være frigjort fra lovens bud og herredømme. Vi må leve i den frie nåden.

Dette har spesielt sin grunn i to forhold. Først at alt det gode vi gjør mens loven ennå regjerer i samvittigheten, det gjør vi ikke for Gud, men for oss selv. Det er bare egeninteressen som driver oss. For å oppnå lønn, og for å unngå dom. Og noe slikt kan jo aldri være noen helliggjørelse, eller behage Gud. Vi ser sammenligningen med mann og hustru: Det hun gjør for ham, bare fordi hun synes hun bør gjøre det for å være en rett hustru, varmer ikke mannens hjerte. Det han først og fremst vil ha, er hennes kjærlighet til ham. For det andre skal vi lenger ute i dette kapitlet også få lære at når loven hersker i samvittigheten, så virker den slett ikke kjærlighet og hellighet, som den krever. Den virker tvert imot at syndens lyster bare øker. Når loven regjerer i samvittigheten, dører den ikke synden, men vekker den tvert imot opp til liv og kraft. Dette taler apostelen nærmere om nedenfor.

Se nå bare nærmere på det vi nevnte først. Alt det vi gjør før vi er blitt befridd fra loven og kommet til frelsende tro gjennom foreningen med Kristus, er bare "døde gjerninger" (Heb 9: 14), uansett hvor godt og fromt det ser ut. Det er bare egenkjærlighet, egenrettferdighet og trang etter ros, stolthet og all mulig annen kjødelig drivkraft bak alt sammen. Og bare at slike motiver er drivkraften bak det hele, gjør at de ellers så gode gjerningene blir forferdelige i Guds øyne. For han ser til hjertene, og vil først og fremst ha deres kjærlighet og frie lyst til hans vilje. Men det er jo umulig for oss å se med kjærlighet og lyst på loven, så lenge den truer og fordømmer oss. Når vi derimot er fri fra lovens trusler, benådet og frelst ved troen, da blir Gud og hans lov kjær for oss. Da gjør vi Guds vilje av hjertens lyst og kjærlighet til ham. Da tenker vi hverken på himmel eller helvete, men gjør alt bare for å glede vår gode, forsonte Far.

Det er dette som er å "bære frukt for Gud". Alt det gode vi tenker, vil og gjør, er en frukt av at vi er forenet med Frelseren. Selv sier han: "Bli i meg, så blir jeg i dere. Slik som grenen ikke kan bære frukt av seg selv, uten at den blir i vintreet, slik kan heller ikke dere bære frukt, uten at dere blir i meg". Det apostelen har sagt i dette verset, henger derfor meget godt sammen: Først at vi er døde fra loven og forenet med Kristus, på samme måte som bruden med sin mann. Og for det andre at i denne forening bærer vi frukt for Gud. Dette er sikkert og visst den eneste rette veien både til frelse og til helliggjørelse. Gud hjelpe oss til at vi stadig mer og mer tror og erfarer dette!